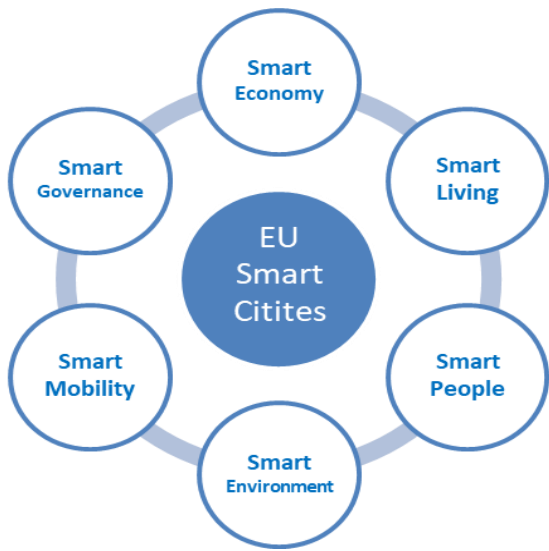

Smart City ที่อัมสเตอร์ดัม

ไม่ได้แค่เทคโนโลยี แต่มีเป้าหมายร่วม

เบญจมาศ โชติทอง

เดิมที Smart City มีมุมมองค่อนข้างกว้างต่อการเติบโตอย่างชาญฉลาดของเมือง แต่ปัจจุบันได้เบนความสนใจไปที่การใช้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และระบบสารสนเทศ เข้ามาช่วยจัดบริการสาธารณะและการใช้ชีวิตประจำวันของคนเมือง จนเป็นที่มาของคำว่าเมืองอัจฉริยะ หากไปดู Smart City ที่เมืองอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam) ประเทศเนเธอร์แลนด์ ก็ จะเห็น ความโดดเด่นอื่นๆ ที่ถูกพัฒนาควบคู่กันไป

อัมสเตอร์ดัมได้ริเริ่มโครงการ Smart City Amsterdam ขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2009 เป็นความร่วมมือของภาคเอกชน เทศบาล และประชาชน มีการ ตั้งคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองอัมสเตอร์ดัมขึ้น เพื่อมุ่ง “สร้าง เศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี” โดยมีการริเริ่มโครงการย่อย ต่างๆ ที่พัฒนาร่วมกัน เกือบ 200 โครงการ โดยเฉพาะการแก้ปัญหาด้าน การจราจร การใช้พลังงาน และความปลอดภัยของประชาชน

Smart City Amsterdam ได้รับแนวคิดมาจากสหภาพยุโรปซึ่งพัฒนา Europeansmartcities ขึ้น มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังแผนภาพ องค์ประกอบเหล่านี้ ได้จำแนกออกเป็น 27 ประเด็นย่อย และกำหนด เกณฑ์ชีวิตขึ้น จำนวน 90 เกณฑ์ เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจไปในทิศทาง เดียวกัน

Smart People & Smart Living

สังคมอัมสเตอร์ดัมเติบโตจากชุมชนเกษตรและประมง การเดินเรือ และ การค้าขาย ปัจจุบัน อัมสเตอร์ดัมเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดของประเทศเนเธอร์แลนด์ มีประชากรประมาณ 1.1 ล้านคน โดยครึ่งหนึ่ง เป็นชาวต่างชาติและที่เหลือเป็นผู้ที่อพยพเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองนี้ บางพื้นที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมอันเก่าแก่ไว้อย่าง เคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต อาชีพ และการแต่งกาย ซึ่งยังคงช่วยหล่อเลี้ยงให้เกิดรายได้และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ขณะที่พื้นที่ใจกลางเมืองได้ยอมรับเอาความทันสมัยเข้ามา แต่ยังคงสะท้อนให้เห็นถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรม กลิ่นอายทางดนตรีและศิลปะ ผ่านภาพวาดและประติมากรรม รวมถึงข้าวของเครื่องใช้ในอดีตที่ได้วางประดับประดาตามร้านอาหารและโรงแรมที่พัก รวมถึงของที่ระลึกที่สะท้อนให้เห็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นอันเป็นที่นิยมซื้อหาเป็นของฝากสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน

Smart Economy

เห็นได้ชัดว่าการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้หนึ่งที่สำคัญ มีการสร้างกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว อาทิ การพัฒนาศูนย์การประชุมนานาชาติ RAI Exhibition and Congress Centre ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศ ต่างๆ มักสนใจมองหาโปรแกรมการท่องเที่ยวแบบวันเดียวก่อนการเดินทางกลับอยู่เสมอ นอกเหนือจากนั้น อัมสเตอร์ดัมยังมี ภาคการเกษตร เช่น ดอกไม้ ผลไม้ ซึ่งส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในแถบยุโรป ผลิตข้าวบาร์เลย์ ข้าวสาลี ป้อนให้อุตสาหกรรม ผลิตเบียร์ชื่อดังซึ่งเป็นที่นิยมไปทั่วโลก และมีการจูงใจทางด้านภาษีให้เกิดการลงทุนของบริษัทเอกชนระดับชาติและนานาชาติถึง 40,000 บริษัท มีธนาคารต่างประเทศกว่า 50 สาขา ทำให้เศรษฐกิจของเมืองสร้างรายได้ถึงร้อยละ 20 ของ GDP ประเทศ

Smart Environment

สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่สัมผัสได้ตลอดการเดินทาง โดยเฉพาะความร่มรื่นจากต้นไม้ในพื้นที่ สาธารณะตามแนวถนนและคลองต่างๆ การวางผังเมืองอย่างเป็นระบบโดยคงสภาพพื้นที่ทางธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรม รอบเมืองไว้เพื่อรองรับน้ำ ส่วนพื้นที่ในเมืองไม่ว่าที่จอดรถหรือทางเท้าจะปูด้วยอิฐที่ให้ซึมผ่าน เพราะชาวอัมสเตอร์ดัมทราบกันดี ว่าเมืองของพวกเขาเสี่ยงกับการถูกน้ำท่วม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล การระบายลงสู่ทะเลเป็นไปได้ยาก เมื่อต้องรับน้ำที่ไหลมาจากต้นน้ำ การละลายของหิมะหรือน้ำแข็งจากเทือกเขา อาจสร้างความเสียหายได้ จึงได้จัดให้มีพื้นที่ สำหรับน้ำ ทั้งพื้นที่ชุ่มน้ำตามธรรมชาติ คลองต่างๆ พื้นที่เกษตรและพื้นที่อยู่อาศัยของประชาชน ซึ่งหากถูกน้ำท่วมก็จะมี การชดเชยความเสียหายให้ นอกจากนี้ ยังพบเห็นการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ตามอาคารที่พักอาศัยและอาคารต่างๆ ไป มีจุดชาร์จ พลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์สำหรับรถยนต์ไฟฟ้ากระจายเป็นจุดๆ

Smart Mobility

การเดินทางในเมืองอัมสเตอร์ดัมเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องกล่าวถึง ด้วยการออกแบบโครงข่ายการ เดินทางอย่างเป็นระบบ ทั้งรถราง ถนน และคลอง เพื่อลดการใช้รถยนต์ส่วนตัวมากกว่า 50 ปี จัดให้มีที่จอดรถยนต์กระจายอยู่ รอบๆ เมือง มีที่จอดจักรยานขนาดใหญ่ในบริเวณจุดเชื่อมต่อของการเดินทาง ทำให้ส่งเสริมการเดินทาง การใช้จักรยาน และการ เดินทางต่อด้วยระบบขนส่งสาธารณะได้เป็นอย่างดี ขณะที่การเดินทางโดยเรือผ่านคลองต่างๆ ก็ยังได้รับความนิยมกันอยู่มาก ช่วยลดความแออัดบนท้องถนน ลดมลพิษจากควันและเสียงจากรถในเมืองได้มาก

Smart Governance

องค์กรท้องถิ่นที่เรียกว่า City government Amsterdam ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการ การเมืองตามที่รัฐธรรมนูญของประเทศเนเธอร์แลนด์กำหนด อาทิ ดูแลงานด้านระบบขนส่งสาธารณะและงานสาธารณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บภาษี การใช้ที่ดินและก่อสร้างอาคาร การสาธารณสุข การป้องกันภัยพิบัติ ตำรวจ การศึกษา การประปา เป็นต้น มีการจัดระบบและกำหนดนโยบายที่มาจากการศึกษาหารือระหว่างสภาเมือง นายกเทศมนตรี และประชาชน และมุ่งเน้นการมี ส่วนร่วมของประชาชน โดยมีโครงการที่น่าสนใจชื่อว่า Smart Citizen project ที่ใช้แอปพลิเคชันให้ประชาชนร่วมติดตามและ แจ้งเหตุมลพิษทางอากาศ เสียง และเสียงที่รบกวน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการเมือง

ความร่วมมือของภาครัฐกิจเอกชน สถาบันการศึกษา และประชาชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา เมือง และมีส่วนร่วมในโครงการสำคัญๆ ทำให้ Amsterdam Smart City เติบโตไปพร้อมๆ กับการมีเศรษฐกิจที่ยั่งยืน มี คุณภาพชีวิต และสภาพแวดล้อมที่ดี ตั้งรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานจาก ประเทศต่างๆ การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้ธารน้ำแข็งและหิมะละลายมากขึ้นหรือน้ำทะเล เพิ่มขึ้น แต่ด้วยการวางแผนเมืองอย่างเป็นระบบ พัฒนาค้นให้มีความตระหนักและร่วมมือในการพัฒนาเมืองอย่างชาญ ฉลาด จนเป็นแบบตัวอย่างที่ดีให้กับเมืองต่างๆ ได้เรียนรู้ว่า Smart City ไม่ได้เน้นแค่เทคโนโลยี แต่ต้องให้ความสำคัญกับ การมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน และการสร้างความร่วมมืออย่างจริงจัง